

Filip Boháč: Vztah křesťanství a metalu (posudok bakalárskej práce podanej na ETF UK v Prahe)

Bakalársku prácu pod názvom „Vztah křesťanství a metalu“ podal adept Filip Boháč na Katedre religionistiky ETF UK. Práca má 65 strán vrátane zoznamu literatúry a ďalších prameňov (zahŕňa samotnú literatúru, filmy a videá, internetové zdroje, hudobné nosiče a prílohy v podobe textov vybraných skladieb metalových skupín, ako aj stručný zoznam kresťanských metalových skupín). Práca obsahuje všetky formálne náležitosti bakalárskej práce.

Adepta je potrebné pochváliť za výber témy, ktorej sa v domácom prostredí venuje v teologických kruhoch (eufemisticky povedané) len veľmi malá pozornosť. Je rovnako veľmi cenné, že sa mu podarilo ukázať relevantnosť danej témy pre štúdium religionistiky i teológie. Práca je obsahovo členená na úvod, štyri hlavné kapitoly a zhrnutie.

V úvode adept približuje svoju motiváciu pre napísanie práce, ako aj reflektuje svoju vlastnú identitu ako autora práce. To je veľmi cenné, pretože tým dáva najavo, že si uvedomuje, že nepíše „z vákuu“, ale dáva jasne najavo svoju zasadenosť do určitého kontextu. Okrem toho načrtáva tiež cieľ svojej práce: „... nechci tuto práci pojmout předně jako obranu metalu. Jde mi o pokud možno střízlivé a nestranné nastínění vztahu obou [t.j. křesťanstva a metalu]“ (s. 8). Ako nešťastná sa javí skutočnosť, že vôbec nepopisuje svoju metodológiu, čo sa neskôr v práci ukáže ako značný nedostatok.

V prvej kapitole adept okrem ozrejmenia základných pojmov taktiež zasadí metal do širšieho kontextu hudobných žánrov, stručne načrtne jeho vznik a vykreslí protiklad medzi black metalom (značný vplyv okultizmu) a white metalom (kresťanská forma metalu).

Nasledujúca kapitola je potom venovaná sledovaniu religióznych motívov metalovej hudby. V tejto kapitole adept volí nielen historickú perspektívu (chronologický prierez vývoja metalovej hudby od „počiatkov a koreňov“ až do súčasnosti), ale ponúka i fenomenologický pohľad (prehľad metalových skupín hlásiacich sa k rôznym náboženským tradíciám – judaizmus, islam, buddhizmus, hinduizmus, atď.).

Tretia kapitola si všima zaujímavú otázku formovania metalu vo vzťahu k spoločnosti. Sleduje trajektóriu tohto vzťahu, ktorý sa postupne kryštalizoval/kryštalizuje od postoja vzdoru, rebélie a snahy šokovať až po súčasnú podobu viac či menej etablovaného hudobného žánru i životného štýlu (proces denominalizácie).

Štvrtá, posledná kapitola predstavuje vlastné jadro práce, čo naznačuje i jej názov, zhodný s názvom celej práce. Adept volí najprv opäť historický prístup a približuje počiatky kresťanského metalu. Následne si na príklade kapely Helloween všima fenomén „semi-kresťanského“ metalu. Zvyšok kapitoly sa snaží nájsť odpoveď na zaujímavú otázku, čo robí hudbu kresťanskou. Adept túto odpoveď vidí nasledovne – „je to myšlenková podstata, ktorou text vyjadruje.“ (s. 47). Toto tvrdenie dokladá na niekoľkých konkrétnych príkladoch piesní kresťanských i „semi-kresťanských“ metalových skupín. Vyústenie kapitoly i práce je misiologické, keď sa adept zamýšľa nad využitím metalovej hudby v kresťanskej misii a evanjelizácii.

Ako už bolo naznačené vyššie, posudzovaná bakalárska práca zjavne trpí absenciou explicitne stanovenej (a dodržiavanej) metodológie. Adept má v práci veľmi široký záber (zoznam metalových kapiel hlásiacich sa k rôznym náboženským tradíciám je síce zaujímavý, no pre tému tejto práce v zásade irelevantný), čo mu neumožňuje ísť do hĺbky v potrebnom rozsahu. Zdá sa, že jeho práca by bola v tomto ohľade kvalitnejšia, ak by sa bol zamerail detailnejšie len na svoju kapitolu č. 4. Práci by bolo taktiež prospelo, ak by sa bol venoval určitej téze, ktorú by sa snažil obhájiť, resp. vyvrátiť. V tejto súvislosti sa ponúka napr. téza, ktorú adept vysloví na s. 53: „religiozita je metalu vlastní...“. Práca, ktorá by sa snažila argumentovať

v prospech tejto tézy, by z religionistickej a/alebo teologickej perspektívy bola nepochybne prínosná a zároveň by celej práci dávala jasnú štruktúru a zameranie.

Adepta je potrebné naopak pochváliť za to, že sa mu podarilo vytvoriť zoznam zdrojov, ktoré sa (v akademickom svete prehliadanej) téme vzťahu náboženstva a metalovej hudby venujú. Na druhej strane je však veľká škoda, že adept s týmito autormi prakticky nevstupuje do serióznej a kritickej diskusie, ale obmedzuje sa na to, že na nich odkazuje.

Otázniky vzbudzuje tiež samotný spôsob tohto odkazovania na zdroje. Na pomerne mnohých miestach, kde by referencie boli žiadané, absentujú. Nie je tak jasné, odkiaľ adept má dané informácie, čím podkladá svoje tvrdenia, resp. čo je jeho vlastný prínos a čo preberá od iných. Uvediem niekoľko príkladov: Na s. 53 sa píše, že S. Dunn tvrdí, že povolenie metalových koncertov v Brazílii prispelo k zníženiu kriminality – bez odkazu na zdroj. Na s. 50 adept ponúka detaily podujatia, na ktorom Brian Welch, člen skupiny Korn, hovoril o svojom obrátení – žiadny odkaz na zdroj. Na s. 41 adept tvrdí, že všetci členovia skupiny Helloween sú kresťania a ich texty sa vždy obracali ku kresťanským motívom – toto tvrdenie však nie je bezprostredne podložené žiadnym odkazom na zdroj.

Hodnotená bakalárska práca vykazuje i niektoré formálne nedostatky, napr. zoznam literatúry nie je radený podľa žiadneho logického kľúča (abecedne podľa mien autorov, chronologicky, atď.), odkazy na zdroje nie sú uvádzané jednotne (poznámky pod čiarou sa striedajú s odkazmi priamo v texte), či niektoré termíny nie sú písané jednotným spôsobom (napr. metal – Metal).

Každopádne, prácu je i napriek uvedeným nedostatkom potrebné oceniť a jej autora povzbudiť k ďalšej bádateľskej práci (Mgr., PhD.) na tejto téme. Pri jej skúmaní sa otvára hneď niekoľko možností výskumu, napr. empirický (skúmanie vybraných metalových komunít a vplyvu tejto hudby na ich životný štýl, svetonázor a postoje), literárne-kritický (kritická analýza textov piesní), či tzv. „auter-prístup“ (skúmanie vybraných interpretov či kapiel a vplyvu ich životných príbehov a kontextov na ich tvorbu, resp. vzťah ku kresťanstvu).

Recenzent prácu odporúča prijať a navrhuje ju ohodnotiť známkou „C“.

Pavol Bargár

18.5.2014